

PAHKASIKA

-SUOMEN HAUSKIN KUVASARJALEHTI

Pahkasika on omituinen lehti. Se syntyi 1975 suttuisena alakulttuurilehtenä edeltäen satojen pienlehtien kirjoja, ja muuttui tämän vuosikymmenen alussa siloitelluksi, ladotuksi "kulttuurilehdeksi".

Ulkoasun muuttaminen siistimäksi ja Rautakirjan monopoliketjun jakeluun pääseminen on nostanut lehden bestselleriksi. Se on innostanut kustantajaa lisäämään ilmestymiskertoja aiemmasta kahdesta neljään vuodessa.

Pahkasian uusinta numeroa on jo ehditty myydä yli 20 000 kappaletta, joka on tuon tyypiselle lehdelle huikea määrä. Pahkasika tai Pahkis, kuten sitä myös kutsutaan, on niitä harvoja lehtiä, joita maine myy ilman suuria markkinointikampanjoita.

Turhaanko? Ei, mutta toisaalta...

RUJOA HUUMORIA JA TURVALLISTA VIHDETTÄ

Pahkasika on ehtinyt moneen muukaan 13 numeronsa aikana, vaikka sen sisältö on koko ajan pysytellyt samojen raamien sisällä: keksittyjä nonsense-juttuja, lukijoiden opastuspalstoja, keksittyjä ilmoituksia, sarjakuvia ja lukijoiden kirjeitä. Siis lähes kuin "oikeissakin" lehdissä.

Alkujaan tuo ehkä tuoreeltakin vaikuttanut sisältörakenne tuntuu nykyään vain kovin kaavamaiselta.

Kaikessa "anarkistisuudessaan" Pahkasian sisältö alkaisi olla turvallista, ketään hännäämättöä mussutusta — ellei lehdesä olisi kuvia.

Tuntuu siltä, että lehti on jo kallunut kaiken jutuista, joissa jokin keksitty henkilö, professori Naula tms. selvittelee tutkimusmatkojaan, keksintöjään tai muuta sellaista.

Kun sen tyyllisen jutut ovat Pahkiksessa usein vielä sivujen mitaisia, alkaa lukijoiden väsymys tuntua yhä ilmeisemmältä. Kaikki kunnia mielikuvitukselle, mutta se ei yksin riitä hauskan jutun tekemiseen.

Kaikki muuttuu nimittäin toisenlaiseksi, jos tekijällä on jotain sanottavaa eli hän ei rupea kirjoittamaan hauskaa juttua vain siksi,

että Pahkasikaan pitää kirjoittaa hauska juttu. Todellisuuteen edes jollain tavoin ankkuroitunut jutun iskentä on Pahkasiassa tuottanutkin lukuisia täysosumia.

Huikkeimmillaan Pahkasika on ollut esim. maanpuolustushenkisessä numerossa. Sen artikkeli "Taistelujen maailma koetappaa" eli panssarivaunun esittely täydelliseen Tekniikkaan maailman tyyliin on viiltävän moniulotteista parodiaa.

SARJAKUVISSA SEN PELASTUS

Pahkasian parasta antia on kuitenkin jo jonkin aikaa ollut sen kuvallinen osuus ja eritoten sarjakuvat.

J.K.Juntusen kuvitettu "käytännön pilat"-sarja, jossa opastetaan lukijoita tekemään mielettömiä piloja käytännön elämässä on hulluudessaan riemastuttava.

Talousvihjeet, huoltokoulut ja muut valokuvasarjat ovat myös samaan siunattuun hulluuteen kuuluvia.

Sarjakuvista: Pahkasika on tuonut suuren yleisön tajuntaan kaksi merkittävää sarjakuvan tekijää: Ari Pirttialon ja Pauli Heikkilän. Toki lehdessä on muitakin hyviä sarjakuvapiirtäjiä ja ennen muuta laadukas kuvittaja Heikki-Pekka Miettinen, mutta viime aikoina nuo kaksi ensin mainittua miehekosta ovat pitäneet Pahkista pystyssä.

Pahkasika julkaisee muuten kesällä albumin Miettisen alias Tiltin Pahkeinen-sarjasta!

Pirttialon sarjakuvien aiheet vaihtelevat Mämmilä-parodioista (Mänttilä) Supermarket-retkiin, mutta yhtä kaikki niissä henkii vahva sanomisen tarve, joka purkautuu parhaiten sarjakuvina.

Toinen Pahkasian pelastavista enkeleistä, Pauli Heikkilä alias Paulus, on kunnostautunut mm. parin tuoreimman Pahkiksen kansikuvataiteilijana. Heikkilän kansikuvat eivät ole pelkkiä katseenvangitsijoita vaan ne myös puhuttelevat lukijaa! Sellainen on meillä harvinaista!

Tärkein Pauli Heikkilän anti lehdelle on hänen piirtämänsä Vanhat herrat-sarjakuva, jonka käsikirjoitukset hän tekee yhdessä

lehden päätoimittajan Markku Paretskoin kanssa. Vanhat herrat on lämmin tarina kahdesta nuoresta miehestä (P.Heikkilä ja M.Paretskoi!) ja heidän elämäntaipaleestaan nykyajan ristiaallokoissa.

Arjesta; opiskelusta, viinanjuonnista, jne. nousevat pienet tarinat ovat rehellisessä avoimuudessaan liiki pakahduttavia. Vanhojen herrojen ystävät voivat muuten lukea niitä lisää Tampereen yliopiston "Ylkkäristä" Avii-sista.

Sanomisen tarpeen ja riemun ohella Pahkasian sarjakuvat ovat myös todiste siitä, että arki on paras ja rikkain pohja, josta huikkein fantasia kevyesti ponnistaa.

Kaiken kaikkiaan Pahkasika on hyvin ristiriitainen lehti, jonka "jyvät" väliillä hukkuvat "akanoihin", mutta sellaistaahan tämä elämä on.

Sitä paitsi Pahkis on meillä tuike harvinaisen lehti, nimittäin Suomessa ei ole ollut kunnollista pilallehden yritystäkään sitten Arijoutsin Pippureiden ja 1970-luvun alun Arpuusin ja Suomalaisen Madin. (Suomalaista Madia ei pidä millään tavoin sotkea uuteen Suomen Madiin!)

Epämääräisten ja luvottoman heikkotasoisien vappulehtien rinnalla Pahkasika on kaikkine puutteineenkin kuin kaamoksen jälkeinen valonkaje.

Juhani Tolvanen

